

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/8/2016
Identifikačné číslo spisu: 5108215567
Dátum vydania rozhodnutia: 02.02.2001
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2001:5108215567.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Dariny Ličkovej, v právnej veci žalobcu: NORDNET TRADING LIMITED, so sídlom Chrysorogiatissis & Kolokotroni, P.C. 3040, Limassol, Cyprus, identifikačné číslo: 185808, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Jánom Slovák, advokátom, so sídlom Révova 7, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Stavebné bytové družstvo, so sídlom M. Bela 852, 010 15 Žilina, IČO: 31 624 952, zastúpenému právnou zástupkyňou JUDr. Adrianou Hrdinovou, advokátkou, so sídlom Vojtecha Spanyola 1726/13, 010 01 Žilina, v konaní o určenie právneho dôvodu, výšky a vymáhateľnosti prihlásenej pohľadávky žalobcu, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Ncb/1/2016 - 366 zo dňa 13. januára 2016, takto

rozhodol:

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Ncb/1/2016-366 zo dňa 13. januára 2016 zastavuje.
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline rozhodol o tom, že sudkyňa Okresného súdu Žilina JUDr. Martina Brniaková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19Cbi/6/2008.

2. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd nezistil žiadnu oprávnenú pochybnosť o nestrannosti sudkyne JUDr. Marty Brniakovej vo vzťahu k žalobcovi, jeho právnemu zástupcovi a k právnej zástupkyňi žalovaného. Konštatoval, že neboli zistené žiadne konkrétne objektívne okolnosti, pre ktoré by mala byť menovaná sudkyňa vystavená oprávneným pochybnostiam a nebola zistená žiadna intenzita pomeru sudkyne k právnej zástupkyňi žalovaného, ktorá by mohla byť kvalifikovaná v zmysle § 14 ods. 1 O. s. p. ako pomer k veci, k účastníkom, k zástupcom, pre ktorý by bolo možné mať pochybnosti o nezaujatosti sudkyne JUDr. Marty Brniakovej. Preto nebola z prejednávania tejto veci vylúčená.

V poučení o opravnom prostriedku krajský súd uviedol, že voči predmetnému uzneseniu nie je prípustné

podať odvolanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Ncb/1/2016-366 zo dňa 13. januára 2016 podal žalobca odvolanie. V ňom uviedol, že považuje poučenie krajského súdu o neprípustnosti odvolania za nesprávne a v tejto súvislosti poukázal na § 201 O. s. p a § 202 ods. 3 O. s. p., ktoré podať odvolanie voči tomuto uzneseniu nevyklučuje. Namietol, že nepripustením možnosti podať voči napadnutému uzneseniu krajského súdu odvolanie, dôjde k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a práva na účinný prostriedok nápravy. Ako dôvod odvolania uviedol, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ďalej, že rozhodoval vylúčený sudca a súd nesprávne obsadený (§ 205 ods. 2 O. s. p. spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p.), ďalej, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p.), ďalej, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, resp. dôkazy, ktoré bolo potrebné vykonať na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. per analogiam), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.).

5. V odvolaní zopakoval dôvody, pre ktoré žiadal vylúčenie menovanej sudkyne z prejednávania veci, pričom namietol, že krajský súd sa vôbec nezaoberal dôvodom, ktorý sa týkal požiadavky konajúcej sudkyne, adresovanej SAK, o ustanovenie právneho zástupcu žalobcu, i keď ten sa na pojednávaní nezúčastnil z vážneho a ospravedlniteľného dôvodu, na ktorý postup sudkyne neboli dané podmienky. Krajský súd sa s týmto dôvodom nezaoberal len s odôvodnením, že sa týka postupu konajúcej sudkyne v konaní, čo považuje žalobca za nedostatočne a nesprávne odôvodnenie. Opätovne popísal postup sudkyne súdu prvej inštancie vo veci jej žiadosti na SAK o ustanovenie advokáta podľa § 17 ods. 1 zákona o advokácii. V závere uviedol, že skutočnosť, ktorú namietal a týkala sa predchádzajúcej činnosti právnej zástupkyne žalovaného (jej pôsobenie na Krajskom súde v Žiline ako justičná čakateľka s pridelením na Okresný súd v Žiline), považuje za objektívne spôsobilú narušiť zdieľanie neustrannosti. Navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní žalobcu proti uzneseniu krajského súdu, ktorým rozhodol o námietke zaujatosti [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] a dospel k záveru, že konanie o odvolaní žalobcu je potrebné zastaviť.

Odvolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), odvolací súd preto postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. a posudzoval právne účinky tohto odvolania v zmysle príslušných ustanovení O. s. p.

Podľa ust. § 16 ods. 1 veta prvá O. s. p. v znení do 01. 07. 2016 súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania.

Podľa ust. § 16 ods. 1 veta tretia O. s. p. v znení do 01. 07. 2016 o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní.

Podľa § 10 ods. 1, 2 O. s. p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov. O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (teraz prevej inštancie) rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Z vyššie uvedených ustanovení O. s. p. vyplýva, že v prípade námietky týkajúcej sa sudcu súdu prvej inštancie, podanej stranou sporu podľa § 15a O. s. p., rozhoduje krajský súd ako súd nadriadený. Rozhodovanie krajského súdu o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 O. s. p. nemožno stotožňovať s rozhodovaním krajského súdu ako súdu prvej inštancie, ani ako odvolacieho súdu. Rozhodnutie krajského súdu v zmysle § 16 ods. 1 O. s. p. o nevyhlúčení sudcu je teda rozhodnutie konečné a je vynesené mimo rámca inštančného postupu. Proti takémuto rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny opravný prostriedok a neexistuje ani žiadny funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto opravnom prostriedku rozhodnúť (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5Co/5/2010).

13. V danom prípade žalobca svoje podanie jednoznačne formuloval, aj odôvodnil ako odvolanie voči rozhodnutiu krajského súdu o nevyhlúčení sudkyne okresného súdu z prejednávania a rozhodovania veci. Odvolaním podľa § 201 ods. 1 O. s. p. v znení do 01. 07. 2016 však možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvej inštancie (súdu prvého stupňa). Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je na rozhodnutie o odvolaní smerujúcim proti rozhodnutiu krajského súdu, pokiaľ nerozhoduje ako súd prvej inštancie, funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p. v znení účinnom do 01. 07. 2016). O vylúčení alebo nevyhlúčení sudcov okresného súdu z prejednávania rozhodovania veci nerozhoduje krajský súd v inštančnom postupe ako súd prvej inštancie (súd prvého stupňa), ani ako odvolací súd, ale ako nadriadený súd. Občiansky súdny poriadok neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania voči rozhodnutiu krajského súdu o námietke zaujatosti vznesenej voči sudcovi okresného súdu (a takýto opravný prostriedok v súčasnosti neupravuje ani C. s. p.).

14. Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak do právomoci súdu nepatrí, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie odvolania žalobcu nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Ncb/1/2016-366 zo dňa 13. januára 2016 zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

15. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, odvolávajúc sa na ustálenú rozhodovaciu prax, že tak, ako nie je prípustné voči rozhodnutiu krajského súdu o námietke zaujatosti podať odvolanie, nie je s poukazom na § 236 ods. 1 O. s. p. a § 10 ods. 1, 2 O. s. p. v znení do 01. 07. 2016 možné napadnúť takéto rozhodnutie ani dovolaním (podľa § 236 ods. 1 O. s. p. možno dovolaním napadnúť len právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, teda súdu inštančného - rozhodujúceho v inštančnom postupe, t. j. o opravnom prostriedku - odvolaní, preto pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý nerozhodoval ako inštančný súd, nie sú splnené podmienky konania pred dovolacím súdom). Vzhľadom na námietku žalobcu, uvedenú v odvolaní, nepripustením možnosti podať voči napadnutému uzneseniu krajského súdu opravný prostriedok dôjde k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a práva na účinný prostriedok nápravy, najvyšší súd uvádza, že žalobca má (bude mať) možnosť sa domáhať ochrany svojho základného práva na zákonného, resp. nestranného sudcu v konaní pred všeobecnými súdmi v inštančnom postupe, teda v rámci využitia riadnych opravných prostriedkov (proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej), alebo aj prípadne v mimoriadnych opravných prostriedkoch (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej). Ak sa totiž vada konania, že rozhodoval vylúčený sudca, v konaní objektívne vyskytla, vylúčenie takého sudcu nastáva bez ohľadu na to, či bolo o jeho vylúčení/nevyhlúčení rozhodnuté alebo nie. Vylúčenie sudcu nastáva zo zákona (vyplýva to z dikcie § 14 O. s. p., aj z dikcie § 49 C. s. p.) a nie až rozhodnutím súdu, pretože inštitút vylúčenia sudcu je objektívnou procesnou kategóriou (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/153/96). K odňatiu účinného prostriedku nápravy z dôvodu, ako uvádza žalobca v odvolaní, preto nedôjde.

Podľa § 396 ods. 1 C. s. p. ustanovenie o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 256 ods. 1 C. s. p., ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Zavinenie podľa § 256 C. s. p. sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Konanie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené (môže byť zastavené z rôznych dôvodov, napr. späťvzatie, nezaplatenie súdneho poplatku, neodstránenie vady konania, existencia neodstrániteľnej vady konania), ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu navzájom. V danom prípade možno konštatovať, že z procesného hľadiska zastavenie tohto odvolacieho konania zavinil žalobca, a preto žalovanému vznikol nárok podľa § 256 ods. 1 C. s. p. na náhradu trov odvolacieho konania. O ich výške (ak nejaké účelne vynaložené trovy žalovanému vznikli v súvislosti s týmto dovolaním) rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorá vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany, podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisovo rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).